

STRANI JEZICI U OSNOVNOJ ŠKOLI U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI

*Divna Sesar **

Osnovna škola Pujanki, Split

Širenje novih medija, gospodarske i kulturne suradnje među ljudima i državama nužno traži bolje poznavanje stranih jezika.

U Hrvatskoj učenje stranih jezika u državnim školama ima dugu tradiciju. Osobit napredak je postignut u zadnjih petnaestak godina.

Osim učenja stranih jezika u osnovnoj i srednjoj školi, te na sveučilištima, u mnogim novootvorenim privatnim školama moguće je učiti strane jezike bez obzira na dob. U tom smislu može se govoriti o velikom rastu popularnosti učenja stranih jezika u našoj državi.

Anketa u kojoj su sudjelovali ravnatelji i pedagozi 81 osnovne škole, od ukupno 92 u Splitsko-dalmatinskoj županiji, prikazuje učenje stranih jezika u školskoj godini 2002./03. u osnovnim školama Županije splitsko-dalmatinske. Anketna pitanja su tražila brojčane odgovore.

U njima je 36 866 učenika obuhvaćeno nastavnim procesom po programu osnovnoškolskog sustava obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Ukupan broj učenika je podijeljen u 1723 razreda. Broj učenika u razredu je različit s obzirom na mjesto, grad u kojem se škola nalazi. Prema tome nalazi li se škola u Splitu, Makarskoj, na otoku ili u Dalmatinskoj zagori, broj učenika se mijenja, pa je negdje broj učenika u razredu optimalan za poučavanje stranih jezika, a u gradovima je broj dvostruk od optimalnog, što je otežavajući čimbenik. U gradovima je veća mogućnost izbora jezika. Sve je to odraz općedruštvenih kretanja,

tj. preseljavanja stanovništva u veća središta, pomanjkanje boljih trajektnih veza s otocima (Splitsko-dalmatinska županija obuhvaća i područje otoka Hvara, Brača, Visa i Šolte). Učitelji teško ostvaruju odgovarajuće uvjete življenja u manjim sredinama.

U anketi se služilo službenim izrazima Ministarstva prosvjete i športa:

- a) Zastupljeni strani jezici – što podrazumijeva obvezatno učenje jednoga stranog jezika od 4. – 8. razreda.
- b) Izborni strani jezik – što znači učenje drugog stranog jezika od 4. – 8. razreda.
- c) Rano učenje stranog jezika – što podrazumijeva učenje stranog jezika od 1. – 3. razreda.

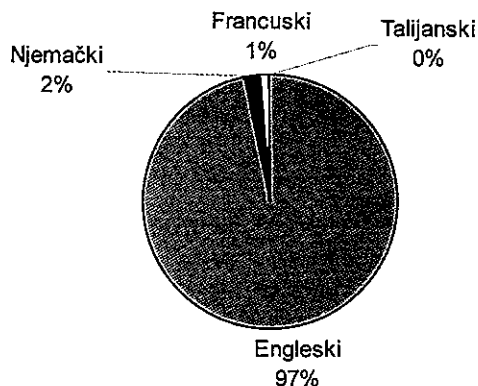
Prvi rezultat koji pokazuje anketa govori o potpunoj dominaciji engleskog jezika na području obvezatnog učenja jednog stranog jezika od 4. – 8. razreda.

Od 81 osnovne škole anketirane u Županiji samo se u 4 škole poučava neki drugi strani jezik kao obvezatni od 4. – 8. razreda. U dvije škole uči se njemački i dvije francuski jezik.

Dakle, engleski jezik kao obvezatan uči 97% učenika, njemački 2% i francuski 1% u 81-oj anketiranoj školi, a postotci su izvedeni iz ukupnog broja učenika od 4. – 8. razreda.

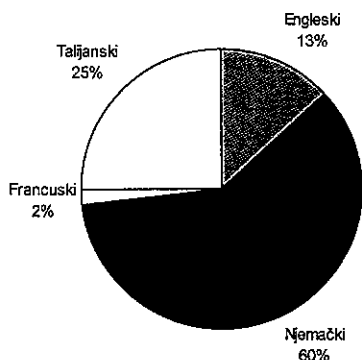
Podaci o obvezatnom učenju stranog jezika prikazani su na grafu 1.

Graf 1. Obvezatni jezik od 4. do 8. razreda

STRANI JEZIK KAO IZBORNI PREDMET

Vidljiva je raznolikost u izboru stranog jezika, ali isto tako i prevladavanje njemačkog jezika kao izbornog. To je očekivano, jer se njemačkim služi 25% europskog stanovništva, a isto tako je upravo iz ove Županije veliki broj građana privremeno ili stalno nastanjen u Saveznoj Republici Njemačkoj.

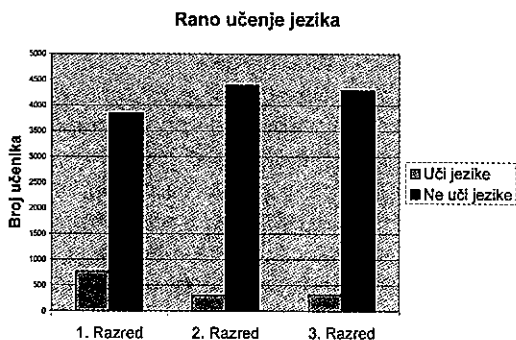
Graf 2. Izborni jezici

Prema podacima ankete njemački kao izborni strani jezik uči 1816 učenika ili 60% od ukupnog broja, talijanski 773 (25%), engleski 410 (13%) i francuski jezik 62 (2%).

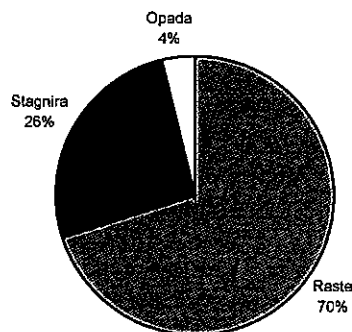
Postoji veliko zanimanje za učenje stranog jezika kao izbornog, ali se, nažalost, prečesto pojavljuju problemi financiranja te nastave.

RANO UČENJE STRANOG JEZIKA

Strani jezik počinje se učiti od 1. do 3. razreda osnovne škole. Nažalost, relativno malo djece u Županiji splitsko-dalmatinskoj je obuhvaćeno tom vrstom nastave iako je općepoznato da je s učenjem stranog jezika dobro početi u što mlađoj dobi. U ranom učenju stranog jezika zastupljeni su jezici: engleski, njemački, francuski i talijanski. Međutim, svi zajedno nedovoljno, što je vidljivo iz grafa 3.

Graf 3. Rano učenje stranog jezika

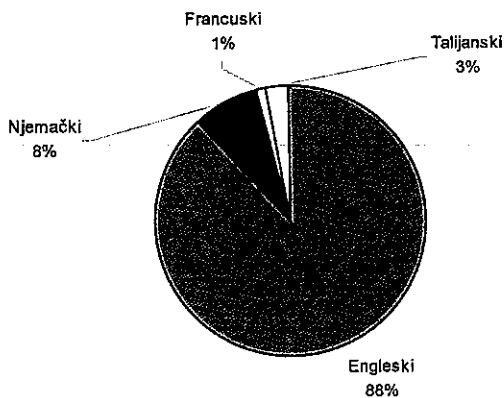

Graf 4. Kretanje interesa učenika

Zanimanje za rano učenje stranih jezika raste, što pokazuje graf 4, pa je velik interes i

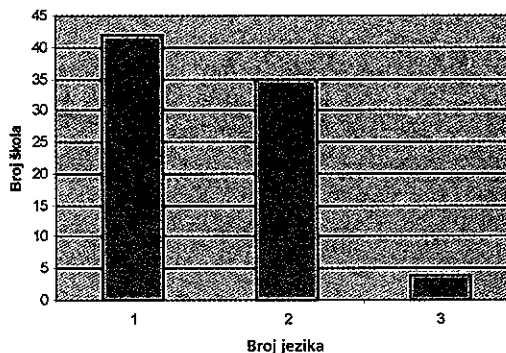
općenito za učenje stranih jezika. Prema anketi, u školama je zanimanje za učenje stranih jezika povećano za 70%. Ministarstvo prosvjete i športa i lokalna uprava pojedinog mjesta trebaju više ulagati u različite oblike nastave stranih jezika. Osobito je to važno u Splitsko-dalmatinskoj županiji, gdje se ističe kombinacija turističke i gospodarske orijentacije.

U ukupnoj slici učenja stranih jezika u osnovnim školama Splitsko-dalmatinske županije u svim tipovima nastave (jedan obvezatan jezik od 4. do 8. razreda, strani jezik kao izborni predmet i rano učenje stranog jezika) vidljivo je (graf 5) da engleski jezik uzima 88% prostora, njemački 8%, talijanski 3% i francuski jezik 1%.

Graf 5. Redovna i izborna nastava, rano učenje

Malo je škola u kojima se uče 3 strana jezika. Takve su samo 4 od 81 anketirane, u 35 škola su zastupljena 2 strana jezika, a najviše je škola u kojima se uči samo 1 strani jezik. Broj takvih škola je 42 (graf 6). Južni dio Županije (Makarska, Baška Voda i Brela) ima

Graf 6. Broj jezika po školi

češću i raznolikiju zastupljenost nastave stranih jezika. Lokalna uprava financira rano učenje, što će se sigurno korisno odraziti u turističkoj djelatnosti tog dijela Županije.

U anketiranim školama nastavu stranih jezika održava 171 nastavnik stranog jezika zaposlen/a na neodređeno vrijeme i 22,5 na određeno vrijeme.

Iz ankete je vidljiva dominacija učenja engleskog jezika u osnovnim školama u Splitsko-dalmatinskoj županiji, te da je zanimanje za učenje stranih jezika općenito u porastu.

U skladu s tim svakako bi uvođenje ranog učenja stranog jezika i stranih jezika kao izbornog predmeta za svu osnovnoškolsku populaciju u državnim školama, s obzirom na sve okolnosti, bio jedan od najkorisnijih događaja. Trenutak treba prepoznati i ukloniti sve prepreke masovnijem poučavanju stranih jezika. Poznavanje svjetskih jezika izravno je povezano s razvojem gospodarstva i turizma, a onda ponovno školstva, što je sve zajedno krug koji ubrzava opći napredak.

FOREIGN LANGUAGES IN ELEMENTARY SCHOOLS IN THE SPLIT-DALMATIA COUNTY

Summary

In the elementary school system in Croatia, the learning of foreign languages in public schools is as following:

- a) mandatory learning of one foreign language in grades 4 – 8.**
- b) early learning of one foreign language in grades 1 – 3.**
- c) the option of learning an additional foreign language in grades 4 – 8.**

According to a survey of 36,866 students in 81 schools in Splitsko-Dalmatian County during the school year 2002/03, the English language is the most widely represented. Looking at the evidence provided by principals and counselors, it can be concluded in all areas of foreign language study, 1% of students learned French, 3% Italian, 8% German and 88% English. In a large number of schools, students learn only one foreign language and they do not have the opportunity to choose which language to learn.

Not all elementary school students are learning even one foreign language. The interest in learning foreign languages is growing, so it is necessary to make it possible for all students to learn foreign languages from the first to the eighth grade.

Key words: foreign languages, elementary school, survey